

Kinezioterapie v neurologii

Vertebrogenní problematika a hluboký stabilizační systém

FAKULTNÍ
NEMOCNICE
U SV. ANNY
V BRNĚ

Mgr. Martina Tarasová PhD.
podzimní semestr

MUNI

Klinika tělovýchovného lékařství a rehabilitace
Katedra fyzioterapie a rehabilitace
LF MU, FN u Sv. Anny, Brno

Onemocnění s interdisciplinární problematikou,
nejčastější onemocnění (80% populace),
„socioekonomický problém“.

-typické jsou bolesti, chronický a recidivující charakter,
meteotropní charakter, závislost na fyzické a psychické
zátěži a interkurentních onemocněních; vegetativní
změny a poruchy hybnosti.

Páteř je funkční celek- stěhování bolestí, zdravé úseky
přetěžovány kompenzací defektu postiženého
segmentu!

Dělení z hlediska etiologie:

1. organická onemocnění specifické nedegenerativní povahy (záněty, nádory, osteoporóza, traumata, vývojové anomálie..)
2. organická onemocnění nespecifické degenerativní povahy
 - a) kompresivní vertebrogenní syndromy
 - b) funkční vertebrogenní poruchy (poruchy funkce obvykle předchází strukturálním změnám)

Dělení dle Agency Health Care Policy and Research:

- * závažné spinální patologie (<2 %)
- * problémy nervového kořene (< 10%)
- * mechanická bolest zad (> 90%)

Dělení z hlediska klinické manifestace:

segmentové syndromy-zahrnují poruchu funkce, poruchu držení páteře, bolest, reflexní změny...

pseudoradikulární syndromy (fasetový syndrom; vyzařování bolesti- ne v dermatomu, bez neurologických příznaků)

kompresivní neurologické syndromy -radikulopatie
- myelopatie

a) patologie strukturální 10 %

změny kongenitální: poruchy segmentace, basilární imprese, Sprengelova deformita apod.

změny získané: poúrazové, tumorózní – primární i metastatické, spondylitidy, degenerativní změny, Morbus Bechtěrev, osteoporóza (patologická fraktura)

b) patologie funkční 90 %

- patologie povrchových tkání, myofasciální bolestivý syndrom , TrP , HAZ, aktivní periostové body, myogelózy, svalové spasmy, entezopatie, funkční kloubní blokády.....

c) kombinované stavy

Patogeneze degenerativního onemocnění páteře:

Předpokládá se že rozvoj začíná na ploténce (úbytek vody, změny struktury kolagenů a elastinu, aktivity fibroblastů a chondroblastů), což vede k snížení odolnosti plotének , snížení elasticity nucleus pulposus.

Podílí se- zhoršení krevního zásobení- vasogenní faktory, mechanické přetěžování- myogenní faktor, úrazy, vlivy zevního prostředí, nedostatek pohybu, svalové dysbalance.....

- Neurogenní faktory – nádory míchy, postižení nervových struktur sekundárně z útlaku
- Stenóza páteřního kanálu
- Stárnutí a degenerace intervertebrálních kloubů
- Viscerorogenní faktory- přenesená bolest
- Psychogenní faktory
- Funkční změny-poruchy dynamiky (blokáda, hypermobilita), reflexní změny (HAZ, spasmy, myogelózy, TrP)
- Poruchy statiky -kyfózy, lordózy, skoliózy...

Rizikové faktory bolesti zad:

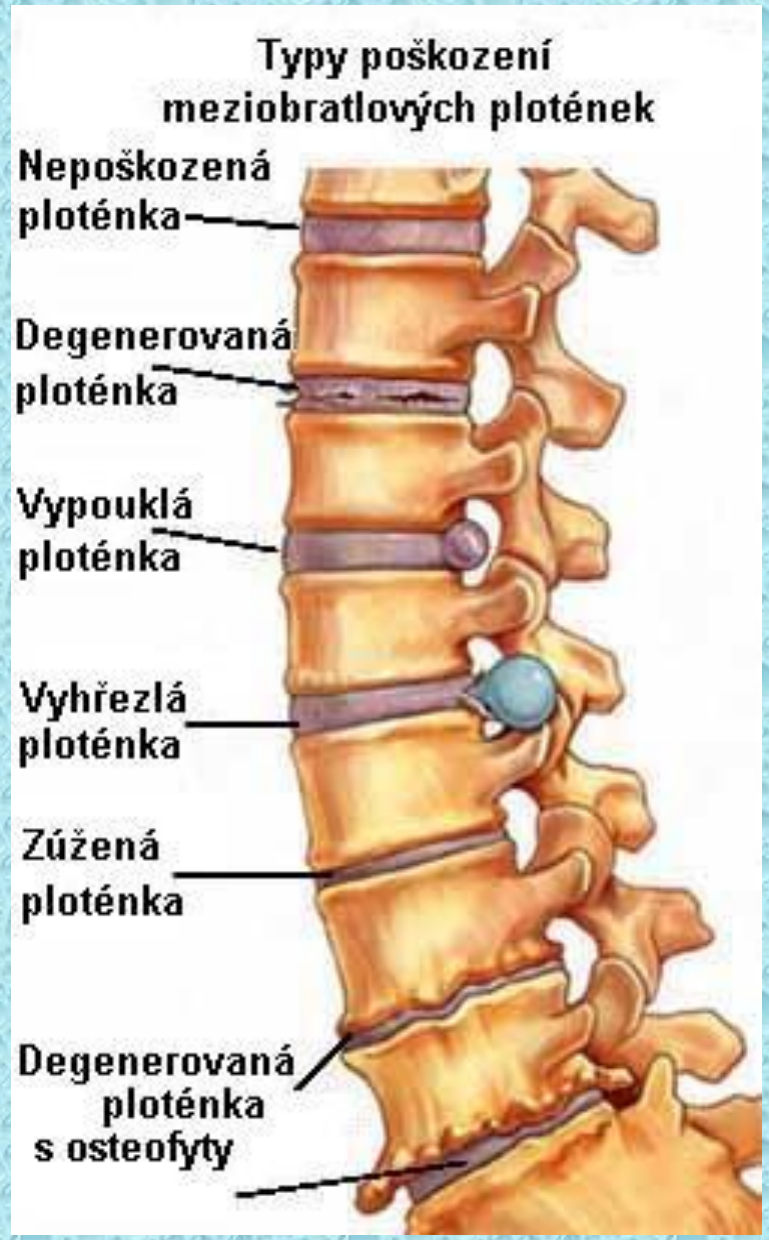
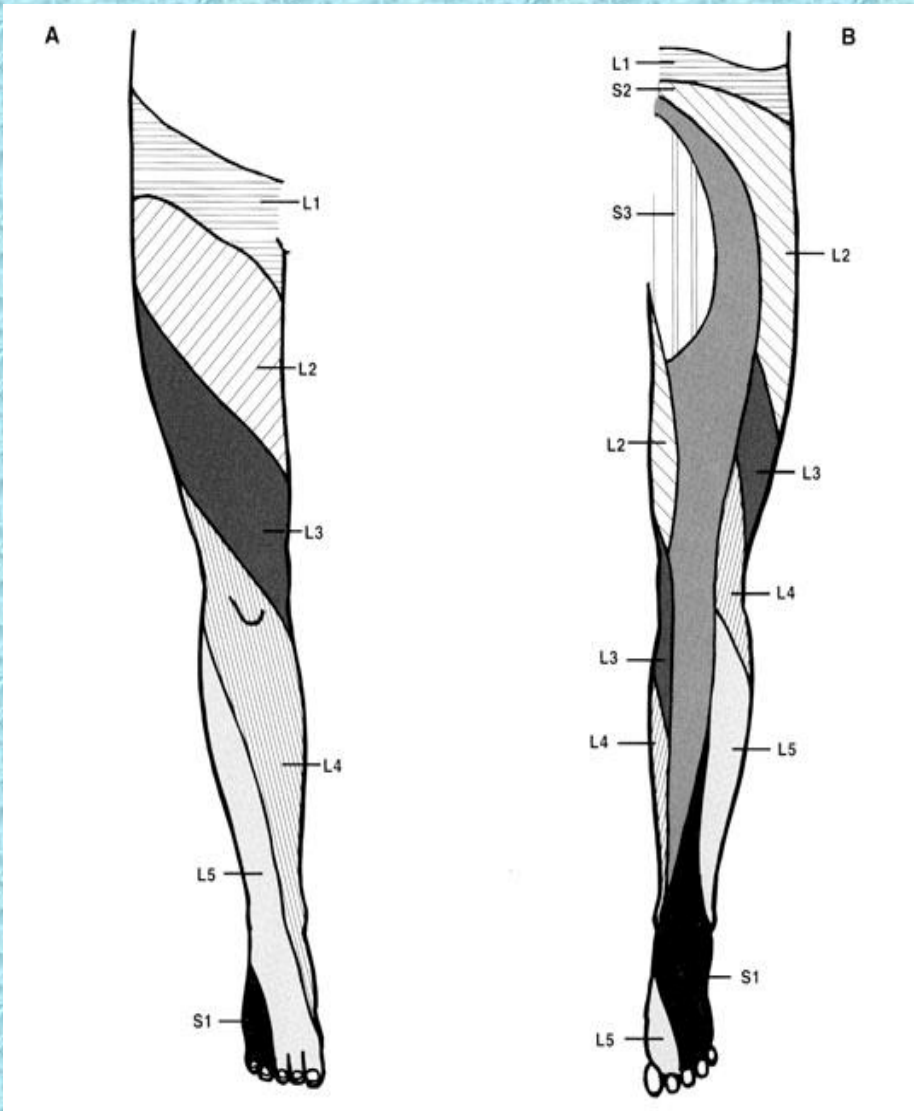
- recidivující potíže, akondice- žádné kondiční sportovní aktivity, hypermobilita, trauma v anamnéze, genetické determinace, změna kvality tkání (osteocondróza, fibromyalgický typ tkání..), biomechanické faktory (břemena, jednostranná zátěž, vibrace, posturální zátěž..), psychosociální faktory

RADIKULOPATIE

- komprese kořene a jeho cévního zásobení. Bolest vyzařuje do zóny odpovídající postiženému míšnímu kořeni. Příčinou vzniku bývá obvykle výhřez meziobratlové ploténky (diskopatie), ale i každá strukturální změna v příslušné oblasti (výrůstky, tumory, krvácení, metastázy apod.). Jsou přítomny objektivní známky kořenové léze.

Klinika - lokální bolest spojená s poruchou funkce páteře, segmentální senzitivní a dermatomové a motorické příznaky. Motorické a změny reflexů u chronické radikulopatie. Pozitivní napínací a kompresní manévry a Dejenerův Frasier test.

Dermatomy na dolních končetinách ventrální a dorzální pohled

Hernie	Kořen	Klinické symptomy
C2-C3	C3	B,S-zadní plocha krku, proc.mastoideus,boltec
C3-C4	C4	B,S-zadní a přední plocha krku
C4-C5	C5	B,S-krk, rameno,přední plocha paže M-deltoideus, biceps brachii R- bicipitální reflex
C5-C6	C6	B,S- krk, rameno,med okraj lopatky,zevní okraj paže a předloktí,I-II prst M-biceps brachii,brachioradialis R-bicipitální reflex
C6-C7	C7	B,S-krk,rameno,med.okraj lopatky,dorzální plocha paže a předloktí,II-IVprst M-triceps brachii R-tricipitální reflex
C7-C8	C8	B,S-krk, med.okraj lopatky,med.plocha paže a předloktí,IV-V prst M-drobné svaly ruky a flexory prstů R-flexorů ruky a prstů
Th1-Th2	Th1	B,S-lopátka,med.plocha paže M-mm.interossei
L3-L4	L4	B,S- přední plocha stehna,vnitřní plocha bérce k med.kotníku M-guadriceps femoris,adduktory kyčle,tibialis anterior R-patelární reflex
L4-L5	L5	B,S-zevní plocha stehna, anterolaterální plocha bérce, dorzum nohy,I.-IV.prstec M-extenzor hallucis longus a digitorum longus,tibialis anterior, gluteus medius,minimus,tensor fasciae latae
L5-S1	S1	B,S-zadní plocha hýždě, stehna a bérce, zevní okraj nohy,malík M-triceps surae,flexory bérce,gluteus maximus R-šlachy achillovy

Pozn. : B,S- bolest a senzitivní deficit
M- motorický deficit a atrofie
R-reflexní změna

Vyšetření:

Anamnéza. Pohledem- sed, stoj, chůze, pohybové stereotypy, konfigurace, držení, trofika. Pohmat- palpce měkkých tkání, vyšetření tonu, zkrácených a oslabených svalů. Hybnost- aktivní a pasivní, dynamika páteře, hypermobilita, joint play. Vyšetření neurologické- cití, reflexy, napínací manévry, sfinkterové funkce. Vyšetření svalové síly. Schopnost zapojení stabilizačních svalů. Speciální testy (svalový test, McKenzie test, testy kvality života, bolesti..)

.....Korelace objektivního a subjektivního nálezu.....

Cíle RHB terapie:

odstranit či minimalizovat bolest
úprava pohybové funkce
návrat k optimální kvalitě života

Spurling test

- Bend to the side of radicular pain and extend neck
- A positive test if pressure exerted downward on the patient's head will create or intensify radicular symptoms
- LR+ of 4.3/ LR- of 0.75
- Useful when positive/ not so helpful when negative
- LR = likelihood ratio

Axial cervical distraction test

- Examiner pulls up on the head to theoretically decrease the pressure on the cervical root
- Performed in neutral and slight flexion and extension

Arm abduction test

- Full abduction of the affected arm over the head of the seated patient
- Decreases traction on the nerve root

In partnership with:
Sunshine Coast
Brain & Spine
Neurologists & Spinal Surgeons

Supporter of:
Newro
EDUCATION.COM

Supporter of:
Newro
EDUCATION.COM

Prognóza:

Nepříznivá – psychosociální faktory , špatná mezioborová péče a dostupnost péče, faktory zaměstnání , přetrvávající bolest vystřelující do končetiny a závažné neurologické projevy, nedostatečná centralizace

Příznivá- fenomén centralizace, spolupráce pacienta, dobrá mezioborová péče a dostupnost péče, pacient nevyžaduje pracovní neschopnost a doplňující léčbu

Prevence

Primární - edukační programy pro adolescenty a rizikové skupiny s VDT, s jednostrannou zátěží, „riziková“ zaměstnání

Sekundární - edukace, autoterapie

Terciální - motivace k aktivnímu přístupu, opakování terapie, ergonomické poradenství, poučení o příznacích při nichž je třeba vyhledat pomoc, poučení o možnostech „první auto-pomoci“ při recidivě

Terapi

Dle kvalitního vyšetření → „Kdo léčí v místě bolesti, je ztracen“

→ farmakoterapie - hlavně v akutní fázi onemocnění (analgetika, myorelaxancia), nebo v chronické fázi (kdy dochází k neurotizaci nemocného), fyzikální terapie (analgetické procedury, příprava měkkých tkání před manuálním zásahem, normalizace tkáňového metabolismu...);

- vertebrogenní a kompenzační cvičení, aktivace hlubokého stabilizačního systému

- manuální terapie (měkké a mobilizační techniky, úprava svalových dysbalancí), autoterapie, -

- psychoterapie, ergoterapie, **ergonomie, škola zad (řeší často příčinu)**, úprava životosprávy, edukace správného držení těla a motivace k aktivním cvičebním programům motivace k samostatnému cvičení, cvičení komplexnějšího charakteru....

- Neaplikovat pouze pasivní techniky (tj. elektro-, vodo-, masáže, měkké techniky), neřeší příčinu ale následek!! Neopakovat pasivní technik v případě chybějící aktivní spolupráce pacienta, po aplikaci pasivních technik instruovat pacienta stran autoterapie .

Po operacích meziobratlové ploténky- chyba nadměrná zátěž v předklonu, rotační pohyby, nerespektování fixace segmentu.

Stabilita a hluboký stabilizační systém (praxe)

Děkuji za pozornost